

Egenkontrollprogram för försäljning av tobak och liknande produkter

12 c § tobakslagen (1993:581)

Värt att veta om egenkontrollprogram

Du som tänker sälja tobak och/eller elektroniska cigaretter till konsumenter ska utöva egenkontroll över att försäljningen sker i enlighet med bestämmelserna i Lag om tobak och liknande produkter (2018:2088)

Du ska dokumentera kontrollen av verksamheten i ett egenkontrollprogram som är anpassat för din verksamhet. Det är du som näringsidkare som ansvarar för att det finns ett egenkontrollprogram.

Ett egenkontrollprogram fungerar som ett stöd för dig som näringsidkare i egenkontrollen och är ett viktigt underlag för kommunen vid en tillsynskontakt.

Försäljningsställe

Namn på försäljningsstället	Gatuadress	
Postnummer och postort	E-post	
Kontaktperson	Telefon	Antal anställda

Ägare

Firmanamn (AB, HB, enskild firma etc.)	Organisationsnummer/personnummer
--	----------------------------------

Egenkontrollprogram avser:

Tobak ☐	E-cigg ☐
--------------------------------	---------------------------------

Information om åldersgränsen

För att informera om åldersgränsen ska ni ha minst en tydlig och klart synbar skylt på försäljningsstället.

På vilket sätt informerar ni kunderna om att ni inte får sälja eller lämna ut anmälda produkter till någon som är under 18 år?

☐ Skyltar/dekaler
☐ Muntligen i kassan
☐ Informationsblad
☐ Annat:

Skylten ska normalt sett placeras vid kassan för att uppfylla kravet på att vara tydlig och klart synbar. Det finns inget som hindrar att ni placerar fler skyltar på andra platser på försäljningsstället.

Var är skyltar eller dekaler placerade på försäljningsstället?

☐ Vid kassan
☐ På entrédörren
☐ På skyltfönster
☐ Annat:

Rutiner för ålderskontroll

Den som lämnar ut tobak och liknande produkter ska förvissa sig om att kunden har fyllt 18 år. Om det finns tveksamhet beträffande kundens ålder ska legitimation begäras. Ett riktmärke kan vara att alltid begära legitimation om kunden ser ut att vara under 25 år. Om kunden inte har fyllt 18 år får anmäla varor säljas eller lämnas ut på annat sätt. Om det finns särskild anledning att anta att ovan nämnda produkter är avsedd att lämnas över till någon som inte har fyllt 18 år får varan inte lämnas ut.

Vilka rutiner har ni för ålderskontroll på försäljningsstället?

- Vid tveksamhet om kundens ålder efterfrågas legitimation.
- Kundens ålder kontrolleras via födelsedata på legitimationen.
- En ålderssticka (dekal) finns för att underlätta ålderskontrollen.
- Personalen rekommenderas att begära legitimation av alla kunder som ser ut att vara under ____år.
- Om kunden inte kan visa att han eller hon är över 18 år, så nekas köp.
- Om kunden inte visar legitimation på begäran, så nekas köp.
- Om personalen misstänker att en tobaksvara är avsedd för någon som är under 18 år, så nekas köp.
- Om kunden är påstridig så tillkallas en chef eller annan ansvarig personal.
- Annat:

Allt som säljs av ovan anmälda produkter till konsumenter ska tillhandahållas på ett sådant sätt att det går att kontrollera ålder. Därför måste det finnas rutiner för ålderskontroll även vid försäljning genom postorder, Internet eller liknande.

Vilka rutiner har ni för ålderskontroll om försäljningen sker via postorder, Internet eller liknande?

- Ej aktuellt.
- Ålderskontroll vid köp på Internet görs via bankkort eller liknande.
- Försändelser via post skickas med rekommenderat brev, mottagningsbevis, personlig utlämning eller liknande.
- Försändelser via post innehåller uppgifter om att e-cigaretterna eller påfyllnadsbehållarna inte får lämnas ut till någon som inte har fyllt 18 år.
- Annat:

Har ni någon rutin för att följa upp hur personalen hanterar kravet på ålderskontroll? I så fall, vilken?

- Personalmöte
- Informationsblad
- Intern utbildning
- Extern utbildning
- Annat:

Riskbedömning och särskilt stöd

Finns det situationer då det är problematiskt att följa bestämmelserna om åldersgränsen?

På vilket sätt hanterar ni problematiska situationer, exempelvis om köparen inte kan visa eller inte vill lämna legitimation?

På vilket sätt informeras eller utbildas personalen om kravet på ålderskontroll och övriga bestämmelser gällande ovan anmälda produkter?

Hur ofta informeras eller utbildas personalen om kravet på ålderskontroll och övriga bestämmelser vid ovan anmälda produkter?

- Vid nyanställning.

Minst en gång per år.

Vi använder en tabell för att notera tidpunkterna för information & utbildning till personalen (se bilaga 2).

Annat:

Det finns inget ålderskrav i lagen för den som säljer ovan anmälda produkter. Däremot måste den som säljer dessa varor vara införstådd med lagen och ha en reell möjlighet att vägra sälja till minderåriga. I många fall är detta svårt för en person som inte själv har fyllt 18 år.

Vilket särskilt stöd ger ni till personal under 18 år för att hantera sådana situationer?

Regler om förpackningen - Innehållsdeklaration

Tobaksprodukter ska ha varningstexter och varningsbilder på sina förpackningar enligt HSLF-FS 2016:46 8 § Förpackningar till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare ska förses med en innehållsdeklaration. Tillverkare och importörer ansvarar för att förpackningar till elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare förses med en innehållsdeklaration. Om en förpackning till en elektronisk cigarett eller en påfyllningsbehållare saknar innehållsdeklaration, får produkten inte tillhandahållas konsumenter på marknaden. Detsamma gäller om innehållsdeklarationen inte uppfyller de föreskrifter om innehåll och utformning som har meddelats med stöd av 48 § 4.

Har ni någon rutin för att kontrollera att tobak och/eller e-cigg som tillhandahålls är korrekt märkta? I så fall, vilken?

Marknadsföring

Det är endast tillåtet att marknadsföra tobak och e-cigarett och folköl inne på försäljningsstället genom att tillhandahålla varorna till försäljning och genom kommersiella meddelanden i dessa varors närhet.

Meddelandena får inte vara påträngande, uppsökande eller uppmana till bruk av dessa varor.

Har ni någon rutin för att kontrollera att marknadsföringen på försäljningsstället är tillåten? I så fall, vilken?

--

Underskrift

Ort och datum
Underskrift (behörig firmatecknare)
Namnförtydligande

I samband med att du ansöker ett tillstånd kommer dina personuppgifter att behandlas i enlighet med dataskyddsförordningen (GDPR).

Den rättsliga grunden för att samla in dina personuppgifter grundar sig på artikel 6.e dataskyddsförordningen. Ändamålet med att samla in dina personuppgifter är för att kunna handlägga ansökan om tillstånd och utföra tillsyn inom ramen för verksamheten och bolaget.

Du har rätt att få felaktiga personuppgifter rättade. Om du har invändningar mot behandlingen av dina personuppgifter kan du i första hand vända dig till handläggare för alkoholärenden.

För mer information om dataskyddsförordningen och hur personuppgifterna hanteras inom ramen för handläggning av serveringstillstånd och tillsyn kan du vända dig till socialförvaltningens dataskyddssamordnare.

Dataskyddssamordnare: Rebecca Wikholm, rebecca.wikholm@sundsvall.se